

Foto: Vagleik Stusdal

Foto: BJS STB

LANDBRUKSLAGET NORD

ORKDAL BONDELAG

Vi lager
Maten din!

Bondelaga i Orkdal

Orkdal – Nord

Hva betyr landbruket for Orkdal?

Nøkkeltall for Orkdal 2016:

- ✓ 147 aktive gårdsbruk med 39 000 dekar produktivt jordbruksareal.
- ✓ 8 000 dekar korn
- ✓ 1 150 melkekyr fordelt på 41 melkebruk
- ✓ 160 ammekyr og 2 660 øvrige storfe (okser, kviger og kalver)
- ✓ 920 vinterfora sau + 1 420 lam
- ✓ 1 200 griser
- ✓ 44 400 verpehøns
- ✓ 560 000 kyllinger og 30 000 kalkuner
- ✓ 900 revetisper og 1 200 minktisper
- ✓ 240 hester, 50 dekar potet og 25 dekar blomster på friland
- ✓ 3 godkjente Inn på tunet-gårder

7 % av arealet i Orkdal er dyrket jord

I Orkdal produseres det hvert år:

Ca 2 800 tonn korn

- ✓ Denne mengden kan brødfø opp mot 38 000 personer i året.

Ca 8 140 000 liter melk

- ✓ Et års forbruk til ca. 89 000 personer.

Ca 340 tonn storfekjøtt

- ✓ Et års forbruk til ca. 18 000 personer.

Ca 137 tonn svinekjøtt.

- ✓ Et års forbruk til ca. 5 200 personer.

Ca 30 tonn lammekjøtt

- ✓ Et års forbruk til ca. 6 000 personer.

Ca 770 tonn fjørfekjøtt

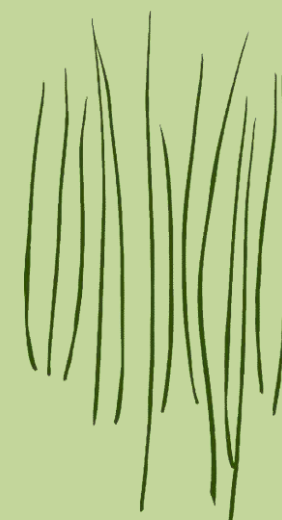
- ✓ Ett års forbruk til 44 000 personer.

Ca 1 200 tonn egg

- ✓ Et års forbruk til ca. 100 000 personer

Pr. 1.1.2016 hadde Orkdal 11 779 innbyggere

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

Sysselsettingstall for landbruket i Orkdal:

- **Landbruket i Orkdal sysselsetter ca. 160 årsverk direkte i sin landbruksproduksjon.**
2,7 % av befolkningen i Orkdal er sysselsatt direkte i landbruket.
- **Landbruket i Orkdal bidrar med sysselsetting av ca. 370 personer.**
Landbruksproduksjonen i Orkdal krever stor innsats av leverandører og videreforedlingsbedrifter. Dette foregår hovedsakelig i regionen og en nedbygging av landbruket vil få betydelige konsekvenser også utenfor landbruket.
- **Landbruket i Orkdal omsetter mat for ca. 93 mill. kroner i året.**
- **Samlet omsetningen i regionen som følge av dette utgjør ca 205 mill kroner årlig.**
Den økte omsetningen hos underleverandørene og foredlingsindustrien samt den økte kjøpekraft hos ansatte og eiere tilsier at vi kan gange landbruksproduksjonen med 2,25 for å beskrive disse ringvirkningene.
- **Landbruket i Orkdal mottar ca. 35 mill kr i støtte for denne produksjonen.**
Dette viser at landbruksstøtten ikke bare støtter bøndene men også industrien, næringslivet og lokalsamfunnene i Trøndelag.
- **Landbruket i Orkdal kjøper arbeidskraft, varer og tjenester i distriktet for ca. 60 mill kroner årlig.**

Tall fra Totalkalkylen for Landbruket (NILF 2012) og rapport "Verdiskaping og sysselsetting i landbruket i Trøndelag" (TFoU 2009)

Landbruk

Orkdal har livskraftige grendesamfunn med et selvstendig sosialt og kulturelt liv. Disse lokalsamfunnene er utviklet ved at tradisjonelt landbruk er kombinert med bygdeturisme og opplevelsesnæringer. Grendene er blitt attraktive bosteder for folk som ønsker å bo utenfor sentrum.

Landbruket står ovenfor store utfordringer i forhold til å tilpasse seg endrede rammebetingelser, salg av melkekvoter, nedleggelse og sammenslåing til større enheter. Skal vi opprettholde bærekraftige bruk vil det være behov for alternative driftsformer og tilleggsnæringer. Satsing på økologisk landbruk kan være et aktuelt område. Næringa er truet i den grad det vil være behov for å ta i bruk dyrka jord til boligformål og andre næringsformål. Det må stimuleres til utbygging av mini- og mikrokraftverk i vassdrag der det naturlig ligger til rette for det.

(utdrag fra Orkdals kommuneplan)

Miljø og kulturlandskap

Reduksjon i antall bruk minsker behovet for driftsbygninger, driftsveier og utgarder, noe som fører til at en del av den særprega bygningsmassen og skifteinndelinga forsvinner. Dette har ført til store endringer i kulturlandskapet. Gjengroinga som en følge av mindre behov for beitearealer og vinterfôr til buskape, har ført til at lauvskogen har tatt tilbake mye beitearealer. Lauvskogen får komme uhemmet langs ferdselsveiene, noe som gjør at vi ikke ser kulturlandskapet lenger. Dette opptar folk flest og det blir fokus på gjengroinga i landskapet. I Orkdal har vi et helt spesielt særpreg i jårene oppetter hele dalføret og som er i ferd med å forsvinne bak olderskogen. Beiting er beste middelet mot gjengroing. Når naturen tar tilbake arealet blir det biologiske mangfoldet endret, det blir færre arter og mye kulturhistorie forsvinner. Dette er verdier som oppfattes å tilhøre allmennheten og som landbruket har et ansvar å holde i hevd. Når kulturlandskapet endres så radikalt, forsvinner mye av grunnlaget for vekst i andre næringer, så som turistnæringa med tilhørende ringvirkninger. Det ble avdekket store verdier i kulturlandskapet i Orkdal, og det er både verdifulle bygningsmiljøer, gamle kulturmarker og vakre landskap i området. Dessverre er deler av bygningsmassen i begynnende forfall og store arealer utsatt for gjengroing. SMILmidlene vil, sammen med en mer bevisst holdning, forhåpentligvis kunne bidra til at kulturlandskapsverdiene i områdene bevares også for framtida.

(red. Fylkesmannens kulturlandskapsprosjekt)

Skogbruk

Produktivt skogareal	219 000 da
Avvirkning i 2011	14 500 m ³

Dette representerer en omsetning av tømmer på ca. 5 mill. kroner som er råstoff til treforedlingsindustrien.

*Uten bønder –
matlaus trønder!*

Bondelaga i Orkdal

www.bondelaget.no

Kontakt: Orkdal Bondelag, Jo Rune Øyasæter, 480 08 969
Landbrukslaget Nord, John Øystein Gjønnes, 901 25 419